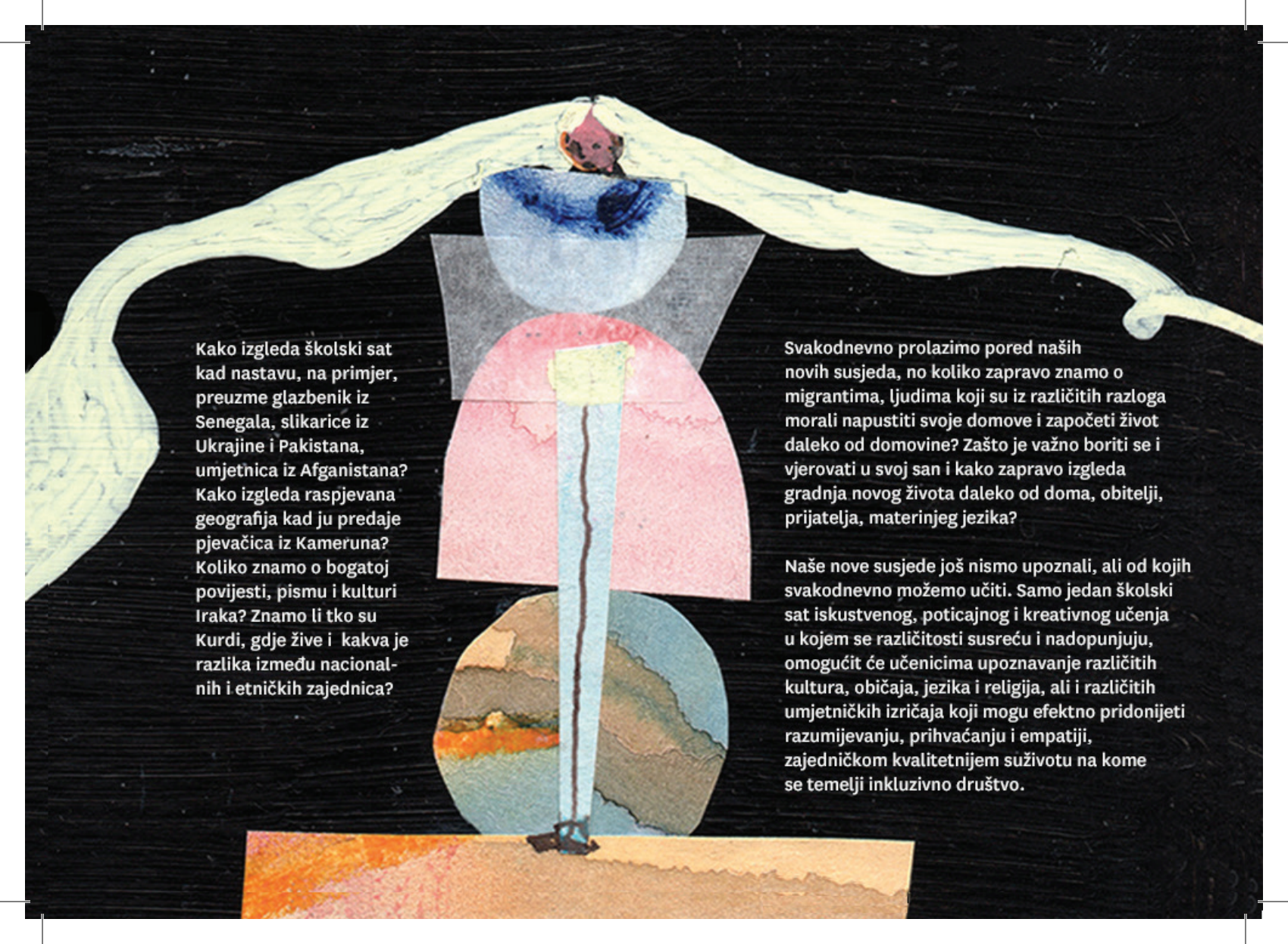

~ **nativna nastava**

INTERKULTURALNI ŠKOLSKI SAT

U ZAGREBAČKIM OSNOVNIM I SREDNJIM ŠKOLAMA

Kako izgleda školski sat kad nastavu, na primjer, preuzme glazbenik iz Senegala, slikarice iz Ukrajine i Pakistana, umjetnica iz Afganistana? Kako izgleda raspjevana geografija kad ju predaje pjevačica iz Kameruna? Koliko znamo o bogatoj povijesti, pismu i kulturi Iraka? Znamo li tko su Kurdi, gdje žive i kakva je razlika između nacionalnih i etničkih zajednica?

Svakodnevno prolazimo pored naših novih susjeda, no koliko zapravo znamo o migrantima, ljudima koji su iz različitih razloga morali napustiti svoje domove i započeti život daleko od domovine? Zašto je važno boriti se i vjerovati u svoj san i kako zapravo izgleda gradnja novog života daleko od doma, obitelji, prijatelja, materinjeg jezika?

Naše nove susjede još nismo upoznali, ali od kojih svakodnevno možemo učiti. Samo jedan školski sat iskustvenog, poticajnog i kreativnog učenja u kojem se različitosti susreću i nadopunjuju, omogućit će učenicima upoznavanje različitih kultura, običaja, jezika i religija, ali i različitih umjetničkih izričaja koji mogu efektno pridonijeti razumijevanju, prihvaćanju i empatiji, zajedničkom kvalitetnijem suživotu na kome se temelji inkluzivno društvo.

SENEGAL

UKRAJINA

IRAK

TURSKA

AFGANISTAN

KAMERUN

PAKISTAN

Alternativna, interkulturalna nastava poticajan je susret učenika osnovnih i srednjih škola s drugim i drugačijim kulturama, ljudima, običajima, umjetnicima, intelektualcima, aktivistima iz raznih dijelova svijeta, koji su postali naši sugrađani, a ujedno mogu biti i naši učitelji u interkulturalnom dijalogu. Prostor je to upoznavanja, razgovora, stvaranja i učenja o različitim kulturnim, etničkim, jezičnim i vjerskim identitetima kroz raznolike umjetničke, kreativne prakse i dijalog koji doprinosi smanjenju predrasuda, stereotipa, nejednakosti i diskriminacije.

SAT GLAZBENE KULTURE

ZASVIRAJ DJEMBE BUBNJEVE!

COMMI BALDE KOUYATE je glazbenik, kantautor, tekstopisac rodom iz Senegala, a zadnjih je 10 godina Zagrepčanin.

Odrastao je u obitelji glazbenika. Njegova majka je pjevačica pa za sebe kaže da mu je glazba u krvi. Prije 8 godina osnovao je svoj bend koji se zove Kaira Kela, što u prijevodu znači mirotvorac. Stilski se radi o kombinaciji tradicijske glazbe zapadne Afrike i moderne glazbe. Commi je pjevač i autor koji izvodi vlastite skladbe, a svira djembe bubnjeve, tradicionalni zapadnoafrički instrument.

Kako djembe bubnjevi zvuče i kako se sviraju učenici će iskusiti na alternativnom satu s Commijem, a kroz sat učenja tradicionalnog zapadnoafričkog instrumenta osjetit će dašak zapadne Afrike i izvornog afro ritma te će dijelom upoznati i kulturu iz koje Commi dolazi.

Pjevali smo jako lijepo pjesme. Naučio sam jako puno toga. Oni koji su došli iz Afrike i donijeli nam sve ovo, želim im sve najbolje.

— TONI, OŠ IVANA GUNDULIĆA

SAT LIKOVNE KULTURE

DOŽIVI TRADICIONALNO UKRAJINSKO SLIKARSTVO!

LYDMILA VOLOSHYNA je stručnjakinja za marketing, ali i slikarica rodom iz Ukrajine, regije Dnjipropetrovska u kojoj se nalazi selo Petrykivka poznato po tradicionalnom ukrajinskom stilu dekorativnog slikarstva. Ovu posebnu tehniku slikanja Lydmila je naučila još u djetinjstvu. Već deset godina Lydmila živi u Zagrebu.

Dekoratивно Petrykivsko slikarstvo posebnost je ukrajinske narodne umjetnosti, koja je i danas vrlo aktualna. Ranije su njime bile oslikane kuće, glazbeni instrumenti i kućanski predmeti. Danas se elementi tog oslikavanja mogu vidjeti na raznim stvarima od automobila do mobitela. Godine 2013. Petrykivsko slikarstvo uvršteno je na listu UNESCO-ve nematerijalne svjetske baštine.

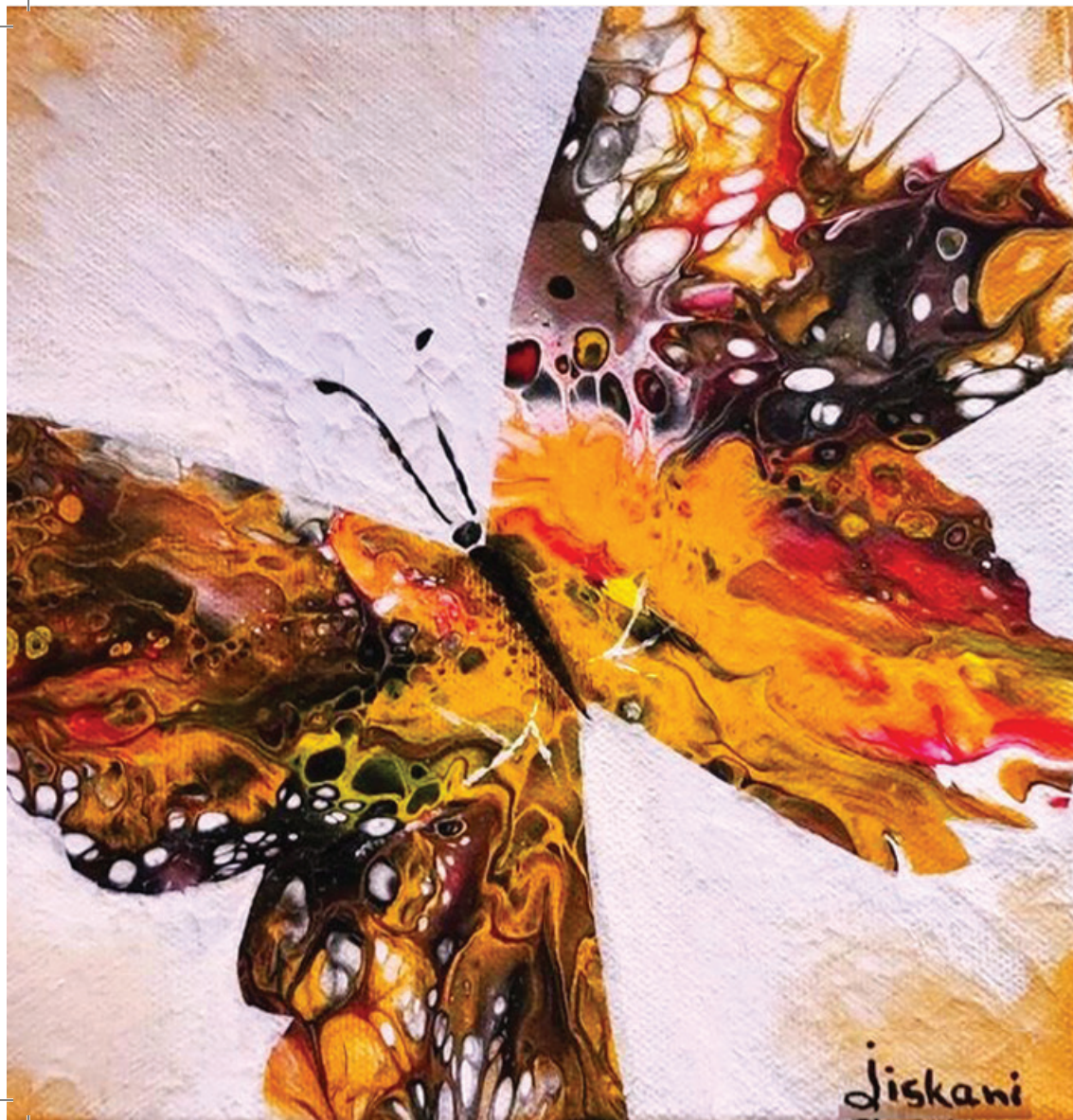
Kako iz palete osnovnih boja – žute, crvene, plave i zelene – nastaju vedre i razigrane slike cvijeća, bilja, fantastičnih ptica i životinja te kako se slika prstima, štapićima i kistovima i što je košarka, a što je cibiljka, doživite i isprobajte na jedinstvenom alternativnom satu ornamentalne ukrajinske umjetnosti!

Naučila sam o ukrajinskoj umjetnosti i da dok slikaš, samo se moraš opustiti i naslikati ono što poželiš jer mašti nema kraja. Želim još ovakvih satova jer je bilo zanimljivo i zabavno.

— NINA, OŠ DOBRIŠE CESARIĆA

SLIKARSKA AVANTURA LIJEVANJA BOJA

IRIS INAYAT je iz Pakistana. U Hrvatsku je došla 2021.godine i učenica je XII. gimnazije. Voli crtati i slikati, a od oca je naučila posebnu slikarsku tehniku izlivanja akrilnih boja – Pouring art. Čudesne, visoko kontrastne kombinacije boja, uzbudljivi efekti koji podsjećaju na galaksije, „lokvice“, kapljice, mjehurići i neobično prepletene linije čine neobičnu, jedinstvenu, neočekivanu „tekuću sliku“ na platnu ili staklu.

Pouring art tehnika omogućit će učenicima da izraze kreativnost igrajući se bojama na jedinstven način, stvarajući apstraktne, fluidne efekte.

Naučila sam više o strancima u Hrvatskoj i smatram da bi više učenika trebalo osvijestiti tu temu. Sviđa mi se koncept predavanja i bilo je zabavno postavljati pitanja.

— UČENICA, HOTELIJERSKO-
TURISTIČKA ŠKOLA

ZADOVOLJSTVO STVARANJA UNIKATNIH PREDMETA OD GLINE

MADINA REZAEI dolazi iz Afganistana, a četiri je godine naša sugrađanka. Članica je kolektiva *Žene ženama* i udruge *Živi atelje* u kojoj se bavi umjetnošću oblikovanja «žive» gline i stvaranja keramike.

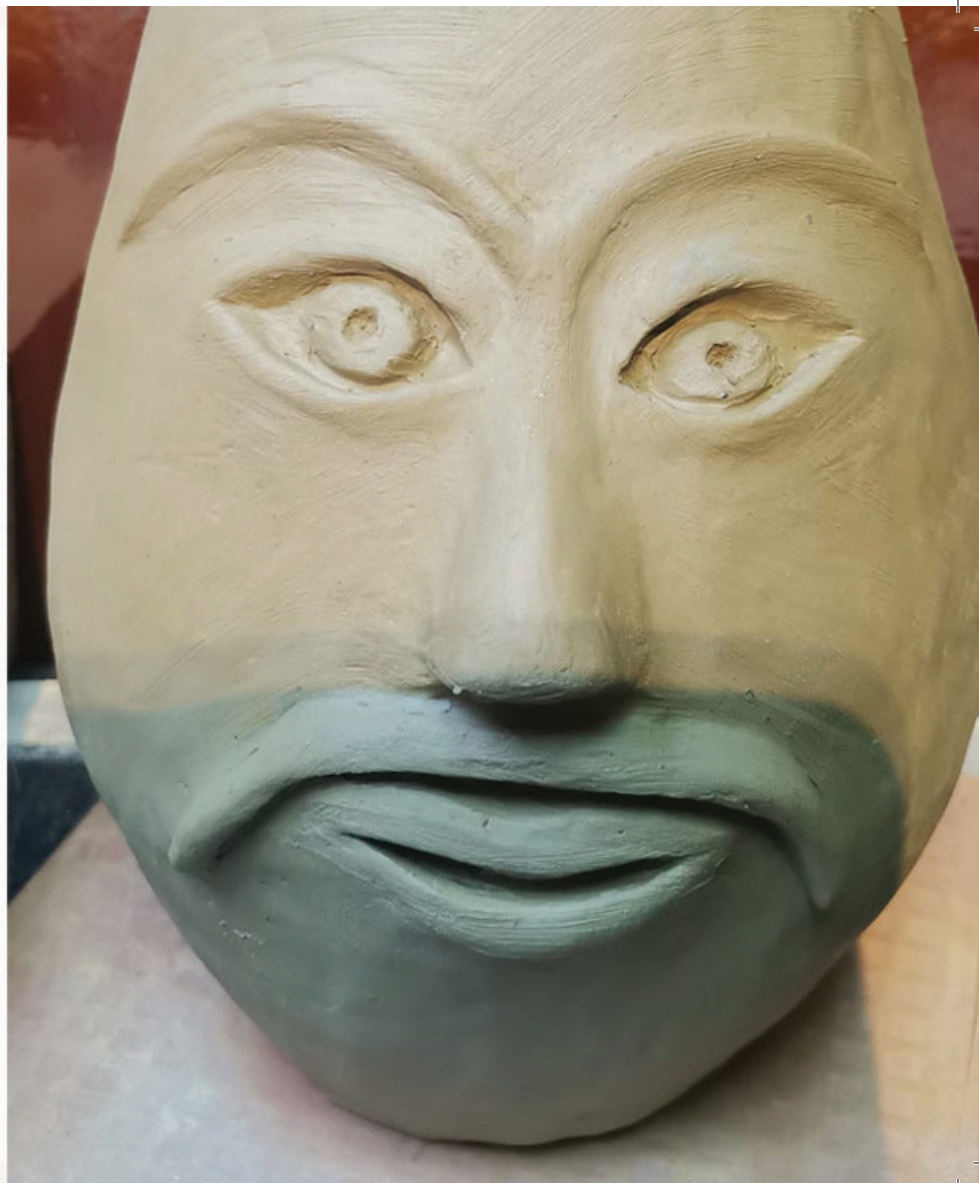
Umijeće stvaranja predmeta od gline, polagana i posvećena ručna izrada zahtijeva fokusiranost i ustrajnost, a istovremeno kreativnost i zaigranost. Navikli na stvari koje su dostupne i "gotove", na lako zamjenjive potrošne predmete, svjesni smo da ručno rađena keramika čuva posebnu toplinu, autentičnost i unikatnost.

Kroz proces stvaranja koji razvija finu motoriku i strpljenje, učenici će spoznati koliko je truda i posvećenosti potrebno za oblikovanje stvari koje ih okružuju, kojima ne pridaju posebnu pažnju, a kad ih sami oblikuju imaju posebnu vrijednost i značaj.

Mislim kako bi trebali imati više ovakvih iskustava jer su zanimljiva i puno nas mogu naučiti o drugim ljudima i njihovim problemima.

— UČENIK, HOTELIJERSKO-TURISTIČKA ŠKOLA

SAT GEOGRAFIJE

NAROD BEZ DRŽAVE

YUSUF YALSIZ liječnik je iz Turske, kurdskog porijekla. Naš je sugrađanin već četiri godine, a budući da je položio sve razlikovne ispite te odradio potrebni staž, nadamo se da će uskoro postati i naš liječnik.

MELIKE BIKEC je psihologinja iz Turske. U Hrvatskoj živi pet godina, radi u IT industriji, članica je kolektiva Žene ženama (Živi atelje) i zbora Domaći gosti.

Yusuf i Melike su supružnici.

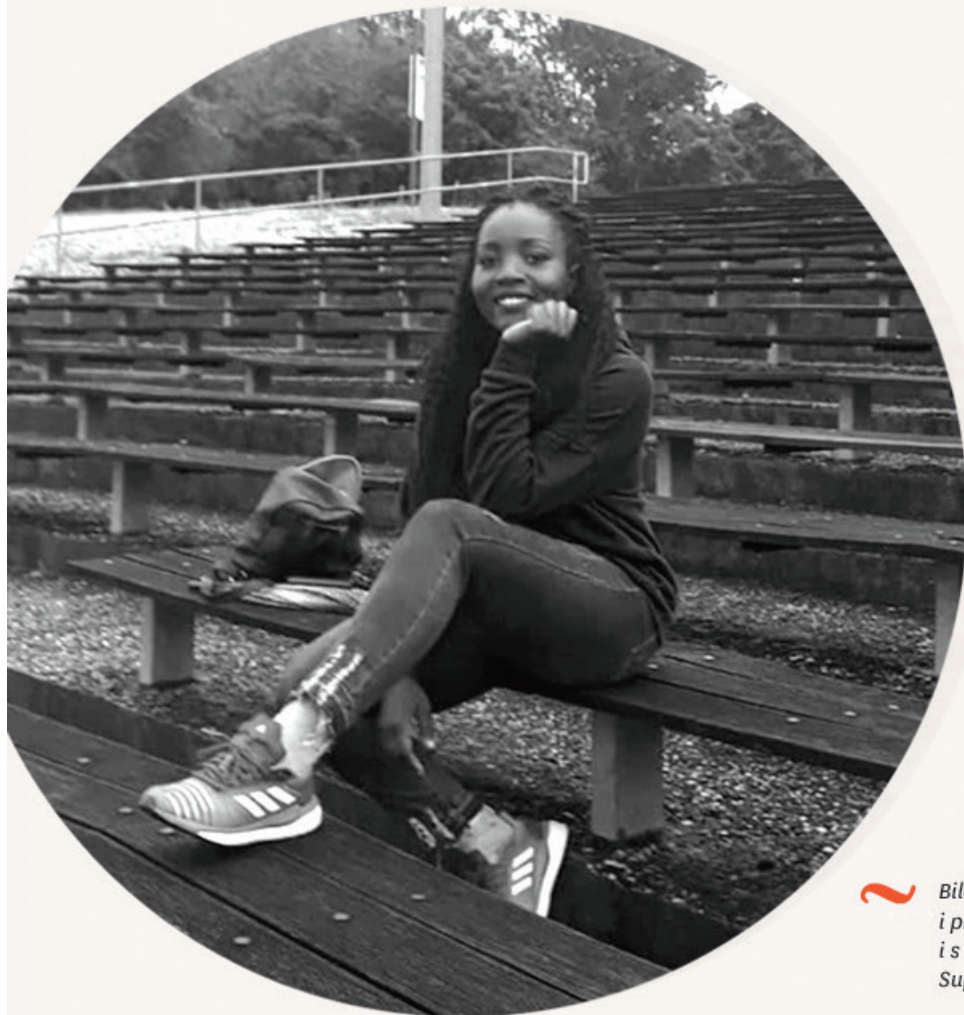
Poznajemo mnoge turske riječi, neke i svakodnevno koristimo, poznata su nam neka jela, običaji, obredi. No, koliko znamo o Turcima, a koliko o Kurdima? Koliko naroda uopće živi u Turskoj? Tko su Kurdi i gdje žive? Kako su se razvijali u različitim kulturnim i društveno-političkim uvjetima i zašto nemaju vlastitu državu? Premda su Kurdi najveća etnička manjina u Turskoj, nemaju status manjinske skupine pa se i dan-danas suočavaju s diskriminacijom i politikom progona. Učenici će imati priliku upoznati "iz prve ruke" tursku i kurdsku kulturu, jezik i običaje razgovarajući s Yusufom i Melike koji dokazuju da je ljubav i prihvaćanje temelj svakog suživota.

Drago mi je da je došao u naš grad. Sretan da sam upoznao tako hrabrog čovjeka.

— NIKO, OŠ JABUKOVAC

RASPJEVANA GEOGRAFIJA

LJUDI U POKRETU

POUABE NDEUGOUE OCTAVIE FLORETTE

dolazi iz Kameruna. Već 12 godina živi u Hrvatskoj i radi kao frizerka.

Jedna je od osnivačica Panafričkog društva u Hrvatskoj (PADUH), koje se zalaže za poboljšanje statusa afričkih državljanina u Hrvatskoj i stjecanje boljih prava.

Bila je i potpredsjednica društva od 2021. do sredine 2023. godine.

S Florette će učenici «putovati» Afrikom. Od osnovnih znanja do zanimljivosti i posebnosti toga divnog, bogatog kontinenta, učenici će upoznati Afriku kroz autentične priče o tradiciji, jeziku, kulturi i ljudima. Posebna stanica putovanja bit će Republika Kamerun, koju često nazivaju "Afrika u malom", a koju će učenici imati priliku bolje upoznati uz poseban "začin" alternativnog sata: Florette će, naime, zapjevati na jednom od brojnih kamerunskih jezika.

Bilo je zanimljivo slušati osobu koja se preselila tako daleko i pričala o svom životu. Sviđa mi se što je bila sigurna u sebe i s oduševljenjem pričala o svom odrastanju i životu u Africi. Super pjeva! — SARA, OŠ BOROVJE

*”Često se ovdje susrećem s pitanjem zašto Hrvatska?
Mogu samo reći: zašto ne? Hrvatska mi je ponudila baš ono što sam želio studirati, a i blizu je Iraka.
Mnogo ljudi ovdje ne znaju koliko zapravo ima država između Hrvatske i Iraka. Začude se kad im kažem broj.”*

NAWAR GHANIM MURAD student je poslijediplomskog studija lingvistike na Sveučilištu u Zagrebu. Diplomirao je engleski jezik na Sveučilištu u Mosulu u Iraku, a poslijediplomski studij završio je na Odsjeku za engleski jezik Filozofskog fakulteta u Zagrebu. U fakultetskoj knjižnici osjeća se kao kod kuće. Bavi se prevođenjem s arapskog na engleski i s hrvatskog na arapski.

Nawar će učenicima približiti svoju zemlju, podijeliti s njima svoju osobnu priču o odrastanju i mladenaštvu u Iraku. Učenici će naučiti štošta o dugoj iračkoj povijesti, iznimnoj kulturi, bogatoj tradiciji te arapskom jeziku i pismu. Uz stare priče Bliskoga istoka učenici će otkriti vrijedna kulturna bogatstva Iraka, zemlje koju mnogi povezuju samo sa slikama rata.

Voljela bih da nam još dođu drugi ljudi iz različitih država jer mislim da je korisno kad učimo o drugima koji su toliko daleko, a zapravo toliko blizu!

— UČENICA, X. GIMNAZIJA

SAT POLITIKE I GOSPODARSTVA

LJUDI U POKRETU

HÜSEYIN SEMIH ADIGÜZEL rodom je iz Turske, student je prava i 6 godina živi u Zagrebu. Bio je član Savjetodavne skupine državljana trećih zemalja i osoba migrantskog porijekla u sklopu Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina RH. Dobitnik je Priznanja za promicanje mirotnosti, nenasilja i ljudskih prava "Krunoslav Sukić" (2022.). Surađuje s državnim tijelima i institucijama, nadležnim gradskim uredom, nevladinim udrugama, europskim i međunarodnim organizacijama koje se bave s temama migracije, integracije i azila. Sudjelovao je u brojnim istraživanjima, okruglim stolovima, konferencijama, treninzima i projektima na temu poboljšanja i unaprijeđenja integracije u Hrvatskoj.

Dijeleći s učenicima svoje životno iskustvo, izazove, prepreke i svakodnevne borbe Semih će u sklopu alternativnog sata razgovarati o problematici migracija, azila, izbjeglištva, medijskoj reprezentaciji tih tema te potrebi za informiranim i kritičkim promišljanjem pojmova suživota, integracije i interkulturalnosti.

Sviđa mi se, mislim da šalje odličnu poruku i približava ljude. Ruši predrasude stvorene protiv migranata, azilantata i sl. Možemo samo shvatiti da su i oni ljudi kao i mi.

— UČENIK, HOTELIJERSKO-TURISTIČKA ŠKOLA

U PROGRAMU SUDJELUJE 60 ZAGREBAČKIH OSNOVNIH I SREDNJIH ŠKOLA.

Ovakvo iskustvo bilo je nikad viđeno i vrlo zabavno za nas učenike jer nam je dalo perspektivu koju sami nikada ne bismo otkrili. Čak i nekoliko sati nakon gostovanja svi smo i dalje pričali o migrantima i ova će nam nastavna lekcija definitivno ostati u pamćenju. Ovakav tip nastave vrlo učinkovito angažira nas učenike i upoznaje sa svijetom u kojem živimo. Iskreno se nadam da ovo neće biti naše jedino iskustvo sa strancima.

— NIKOLINA, XII. GIMNAZIJA

18—12—2023
Međunarodni dan migranata

20—6—2024
Svjetski dan izbjeglica

organizacijski tim

Marija Šimoković Sikavica, koordinatorica projekta, marijasimokovic@gmail.com
Marina Ćurković, suradnica na projektu, marina.curkovic@cmr.hr
Pavlica Bajsić, ravnateljica Centra mladih Ribnjak, pavlica.bajsic@cmr.hr
Centar mladih Ribnjak, Grad Zagreb

u suradnji s

Gradskim uredom za kulturu i civilno društvo,
Odjelom za promicanje ljudskih prava i civilno društvo,
Gradskim uredom za obrazovanje, sport i mlade Grada Zagreba

CENTAR
MLADIH
RIBNJAK

Hvala Nejri Kadić Meškić i Luciji Mulalić

dizajn Stanislav Habjan, crteži Klasja

